

ГЛАГОЛДОРДЫН БҮДҮМДЕРИ.

БҮДҮМИЛЕ ГЛАГОЛДОР *ТЕГИН* ЛЕ *КОЛБОЛУ* БОЛОР.
ТЕГИН ГЛАГОЛДОР БИР СӨСТӨН ТУРАР. АЛ, КЕЛ , БИЧИ,
ОЙНО, УЙУКТА , О.Ө.

КОЛБОЛУ ГЛАГОЛДОР ЭКИ СӨСТӨН ТУРАР: ТӨС ЛӨ
БОЛУШЧЫ ГЛАГОЛДОРДОН: *КЫЧЫРЫП ОТУР, АМЫРАП
ЈАТ, КИРИП ЈҮР.*

КОЛБОЛУ ГЛАГОЛДОРДЫН ТӨС БӨЛҮГИ ЭДИЛГЕНИ
АЙДАТ, БОЛУШЧЫ БӨЛҮК ТӨС БӨЛҮКТИН ГРАММАТКА
ТЕМДЕКТЕРИН (КАТЕГОРЯЛАРЫН) КӨРГҮЗЕТ (ӨЙИН
ЈҮЗҮНИН, ТООЗЫН). КОЛБОЛУ ГЛАГОЛДЫН ТӨС
БӨЛҮГИИ АЙДЫЛАР:

1)=ЫП//ИП, =УП//ҮП, =П, =А//Е, =Й КОЖУЛТАЛАРЛУ
ЫЛГАНААЧЫЛАР+БОЛУШЧЫ ГЛАГОЛДОР. ТЕМДЕКТЕЗЕ:
БАР=ЫП ЈАТ, КӨР=ҮП ИЙДИ, УГ=УП ТУРДЫ, ТАРА=П
САЛДЫ, АЛ=А КОЙДЫ, АШТА=Й БЕРДИ;

2) ТӨС БӨЛҮГИ ӨТКӨНИШ СӨС, БОЛУШЧЫ БӨЛУГ ЭТ-
ДЕМ ГЛАГОЛ: *ЈЫЗЫРТ ЭТ=, ТЫРС-ТЫРС ЭТ=, КҮРС ЭТ=.*

□ Алтай тилде 24 болушчы глагол бар. Олордн кезиги танынан лексика учурлу: тур-, отур-, јүр-, јат-, бар-, ал-, бер- ле о.ö; кезиги лексика учур јок: кой, кал, јаста. Темдектезе: эрте тур- айылдап тур, бого отур-көрүп отур, төжөккө јат-ойноп јат, тонды јаста-јыгылып јастадым; экелип кой, тура кал.

□ *Эрин үндүлөрдн чын бичилери*

□ *Глаголдын баштапкы үйезинде эрин чөйилер үндү табыш болзо, эрин гармония экинч үйеге јетире бузулбас: көдүр, јөлө, кубул, тукур, түкүр, толго, коро, колюо*